

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

Datum
8 augustus 2024

Kenmerk
DGA-DAD / 82381876

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Brief Animal Rights e.a. over import en euthanasie apen
met tbc

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Met deze brief stuurt u mede namens de inspecteur-generaal van de NVWA een antwoord op een brandbrief die de organisatie Animal Rights en diverse andere belangenorganisaties naar uw voorganger hebben gestuurd. De brief stelt vragen over de handel in apen in Nederland. De vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft op 12 juni 2024 besloten om graag een reactie te willen ontvangen.

Advies

U kunt de brieven aan Animals Rights en aan de Tweede Kamer ondertekenen.

Kernpunten

- De vragen gaan over een casus met betrekking tot een groep apen (makaken), waarbij na import en verdere verplaatsing vanuit Nederland naar onderzoeksinstituten in andere EU-lidstaten, besmetting met tuberculose (tbc) is aangetroffen.
- Vanwege de geconstateerde besmetting onder een deel van de apen met een tuberculose-bacterievariant, heeft de eigenaar van deze dieren besloten de in Nederland resterende dieren te laten euthanaseren.
- Stichting Animal Rights en andere organisaties verzoeken in hun brief om de handel in primaten onmiddellijk op te schorten. De handel zou onethisch zijn en een bedreiging vormen voor zowel biodiversiteit als volksgezondheid.
- Het kabinet werkt actief aan het verminderen van dierproeven in het algemeen en op apen in het bijzonder. Voor niet alle proeven is echter een alternatief waarbij geen gebruik van proefdieren wordt gemaakt.
- Nederlandse onderzoeksinstituten hebben een principe afspraak om geen gebruik te maken van apen uit derde landen. Zij maken bij voorkeur gebruik van apen uit het Biomedical Primate Research Centre (BPRC) in Rijswijk.

Ontvangen BPZ

Enkel in uitzonderlijke situaties, wanneer er bijvoorbeeld snel onderzoek moet worden ingezet voor uitbraken van ernstige infectieziekten zoals SARS en Ebola en het BPRC niet aan deze vraag kan voldoen, zullen de onderzoeksinstellingen de dieren betrekken van andere gekwalificeerde leveranciers.

- De minister van OCW is verantwoordelijk voor financiering van het BPRC. In dat kader voert hij de motie van lid Wassenberg c.s. uit waarin de regering gevraagd wordt de mogelijkheid tot verdere verlaging van het aantal proeven op niet-humane primaten te onderzoeken.
- Voor andere EU-lidstaten geldt dit niet; zij zijn afhankelijk van toevoer van apen uit landen buiten de EU. Een Nederlandse importeur verzorgt deze importen en toelevering.
- In de brief waarmee u een afschrift van de brief aan Animal Rights aan de Tweede Kamer stuurt corrigeert u tevens eerder beantwoorde vragen van de Kamer over het jaarverslag van 5 juni jl.
- Per abuis is bij de beantwoording van die vragen alleen gebruik gemaakt van de diergezondheidscertificaten en niet van de CITES-gegevens. Daardoor vallen de aantallen iets anders uit. Met deze brief zet u dat recht.

Toelichting

Eind februari berichtte Stichting Animal Rights over besmettingen met tuberculose bij proefapen in een proefdiercentrum in Spanje. De apen bleken afkomstig van een Nederlandse importeur die deze dieren voor proefdoeleinden in februari 2023 uit Vietnam had geïmporteerd. Naar aanleiding van dit bericht heeft de Partij voor de Dieren dit voorjaar vragen gesteld.

De casus betreft een import van een groep apen uit Vietnam, die aan zowel publiek als privaat gestelde vereisten inzake onderzoek naar diergezondheid voldeden. Na aankomst in Nederland zijn de apen 30 dagen in quarantaine verbleven bij de importeur. Hierna zijn delen van de originele groep verplaatst naar proefdierinstellingen in Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië en Hongarije. Vanuit Frankrijk kwam eind april 2023 een melding van een tuberculose-besmetting. De NVWA heeft direct de locatie van de importeur in Nederland geblokkeerd en de nog aanwezig apen getest. Hierbij bleken uiteindelijk 15 dieren positief op een variant van de tuberculosebacterie van het *Mycobacterium tuberculosis complex* waarop bij de import en intraverkeer binnen de EU niet is getest. Onderzoek op de in deze casus aangetoonde variant (*M. bovis caprae*) was ten tijde van de import geen verplichting, inmiddels wel. Wel was getest op *M. tuberculosis*, daarop testten de apen negatief.